

OBWIESZCZENIE PREZESA RADY MINISTRÓW

z dnia 27 września 1991 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 24 lutego 1990 r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym.

1. Na podstawie art. 3 ustawy z dnia 28 czerwca 1991 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym (Dz. U. Nr 65, poz. 279) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 24 lutego 1990 r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym (Dz. U. Nr 14, poz. 88), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

- 1) ustawą z dnia 17 maja 1990 r. o podziale zadań i kompetencji określonych w ustawach szczególnych pomiędzy organy gminy a organy administracji rządowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 34, poz. 198),
- 2) ustawą z dnia 28 czerwca 1991 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym (Dz. U. Nr 65, poz. 279)

oraz zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu i z zastosowaniem ciągłej numeracji artykułów, ustępów i punktów.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy nie obejmuje:

- 1) art. 25—30 oraz art. 32 i 33 ustawy z dnia 24 lutego 1990 r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym (Dz. U. Nr 14, poz. 88) w brzmieniu:

„Art. 25. W Kodeksie postępowania cywilnego wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w dziale IVa tytułu VII księgi pierwszej części pierwszej po wyrazach „Postępowanie w sprawach gospodarczych” dodaje się wyrazy „Rozdział 1. Przepisy ogólne”,
- 2) w art. 479¹ w § 2 w pkt 3 wyrazy „w gospodarce narodowej” skreśla się,
- 3) w art. 479³ w § 1 po wyrazie „rejonowych” dodaje się wyrazy „lub sądu antymonopolowego”,

- 4) po art. 479²⁷ dodaje się rozdział 2 w brzmieniu:

„Rozdział 2. Postępowanie w sprawach z zakresu przeciwdziałania praktykom monopolistycznym

Art. 479²⁸. § 1. Od decyzji Urzędu Antymonopolowego lub jego delegatury można wnieść do Sądu Wojewódzkiego w Warszawie — sądu antymonopolowego odwołanie w terminie dwutygodniowym od dnia doręczenia decyzji.

§ 2. Sąd odrzuci odwołanie wniesione po upływie terminu.

Art. 479²⁹. § 1. Urząd Antymonopolowy przekazuje niezwłocznie odwołanie wraz z aktami sprawy do sądu.

§ 2. Jeżeli Urząd Antymonopolowy uzna odwołanie za słuszne, może — nie przekazując akt sądowi — uchylić albo zmienić swoją decyzję w całości lub w części, o czym bezzwłocznie powiadamia stronę, przesyłając jej nową decyzję, od której stronie służy odwołanie.

Art. 479³⁰. Odwołanie od decyzji Urzędu Antymonopolowego powinno czynić zadość wymaganiom przepisany dla pisma

procesowego oraz zawierać oznaczenie zaskarżonej decyzji, przytoczenie zarzutów, zwięzłe ich uzasadnienie, wskazanie dowodów, a także zawierać wniosek o uchylenie albo zmianę decyzji w całości lub w części.

Art. 479³¹. § 1. W sprawach z zakresu przeciwdziałania praktykom monopolistycznym stronami są także Urząd Antymonopolowy i zainteresowany.

§ 2. Zainteresowanym jest ten, czyje prawa lub obowiązki zależą od rozstrzygnięcia procesu. Jeżeli zainteresowany nie został wezwany do udziału w sprawie, sąd wezwie go na wniosek strony albo z urzędu.

Art. 479³². Pełnomocnikiem Urzędu Antymonopolowego może być pracownik tego Urzędu.

Art. 479³³. W razie wniesienia odwołania od decyzji Urzędu Antymonopolowego, sąd może, na wniosek powoda, wstrzymać wykonanie decyzji do czasu rozstrzygnięcia sprawy. Postanowienie może być wydane na posiedzeniu niejawnym.

Art. 479³⁴. § 1. Sąd oddala odwołanie od decyzji Urzędu Antymonopolowego, jeżeli nie ma podstaw do jego uwzględnienia.

§ 2. W razie uwzględnienia odwołania, sąd zaskarżoną decyzję albo uchyła, albo zmienia w całości lub w części i orzeka co do istoty sprawy.

Art. 479³⁵. Orzeczenia sądu antymonopolowego są prawomocne."

Art. 26. W ustawie z dnia 29 grudnia 1982 r. o urządzie Ministra Finansów oraz o urzędach i izbach skarbowych (Dz. U. Nr 45, poz. 289, z 1985 r. Nr 12, poz. 50, z 1987 r. Nr 3, poz. 18 i Nr 33, poz. 180 oraz z 1988 r. Nr 16, poz. 112 i Nr 19, poz. 132) wprowadza się następujące zmiany:
1) w art. 2 pkt 11 skreśla się,
2) art. 5a skreśla się.

Art. 27. W ustawie z dnia 20 czerwca 1985 r. — Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 31, poz. 137 oraz z 1989 r. Nr 4, poz. 24, Nr 33, poz. 175 i Nr 73, poz. 436) po art. 19¹ dodaje się art. 19² w brzmieniu:

„Art. 19². Minister Sprawiedliwości, w drodze rozporządzenia, utworzy w Sądzie Wojewódzkim w Warszawie odrębną jednostkę organizacyjną do spraw antymonopolowych (sąd antymonopolowy).”

Art. 28. W ustawie z dnia 17 maja 1989 r. o Funduszu Rozwoju Rynku i Demonopolizacji Handlu (Dz. U. Nr 30, poz. 159) w art. 3 w ust. 1 pkt 4 skreśla się.

Art. 29. W ustawie z dnia 24 maja 1989 r. o rozpoznawaniu przez sądy spraw gospodarczych (Dz. U. Nr 33, poz. 175 i Nr 41, poz. 229) w art. 2 w ust. 2 pkt 5 skreśla się.

Art. 30. 1. Nie zakończone prawomocnie do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy sprawy, rozpatrywane przez Ministra Finansów, przekazuje się do dalszego rozpoznania Urzędowi Antymonopolowemu.

2. Skargi na decyzje Ministra Finansów, wydane przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, rozpatruje Naczelny Sąd Administracyjny według przepisów dotychczasowych. W razie uchylenia decyzji, Naczelny Sąd Administracyjny przekazuje do rozpoznania sprawę Urzędowi Antymonopolowemu.

3. Wznowienie postępowania, uchylenie, zmiana lub stwierdzenie nieważności decyzji, wydanej przez Ministra Finansów przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, następuje według przepisów dotychczasowych, z tym że właściwym do rozpoznania sprawy jest Urząd Antymonopolowy.”

„Art. 32. Traci moc ustawa z dnia 28 stycznia 1987 r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym w gospodarce narodowej (Dz. U. Nr 3, poz. 18 oraz z 1989 r. Nr 10, poz. 57, Nr 30, poz. 159 i Nr 35, poz. 192).

Art. 33. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.”;

2) art. 47 ustawy z dnia 17 maja 1990 r. o podziale zadań i kompetencji określonych w ustawach szczególnych pomiędzy organy gminy a organy administracji rządowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 34, poz. 198) w brzmieniu:

„Art. 47. Ustawa wchodzi w życie z dniem 27 maja 1990 r.”;

3) art. 2 i 4 ustawy z dnia 28 czerwca 1991 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym (Dz. U. Nr 65, poz. 279) w brzmieniu:

„Art. 2. W ustawie z dnia 25 lutego 1958 r. o Państwowej Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 1969 r. Nr 26, poz. 206, z 1975 r. Nr 16, poz. 91 i z 1990 r. Nr 14, poz. 88) w art. 1 skreśla się pkt 4.”

„Art. 4. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia”.

Prezes Rady Ministrów: *J. K. Bielecki*

Załącznik do obwieszczenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 września 1991 r. (poz. 403)

USTAWA

z dnia 24 lutego 1990 r.

o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym.

W celu zapewnienia rozwoju konkurencji, ochrony podmiotów gospodarczych narażonych na stosowanie praktyk

monopolistycznych oraz ochrony interesów konsumentów stanowi się, co następuje:

Rozdział 1 Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa reguluje zasady i tryb przeciwdziałania praktykom monopolistycznym podmiotów gospodarczych oraz ich związków, które wywołują skutki na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także określa organy właściwe w tych sprawach.

Art. 2. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) podmiotach gospodarczych — rozumie się przez to osoby fizyczne i prawne, a także jednostki organizacyjne nie mające osobowości prawnej, prowadzące działalność gospodarczą,
- 2) związkach — rozumie się przez to izby, zrzeszenia i inne organizacje zrzeszające podmioty gospodarcze,
- 3) porozumieniach — rozumie się przez to sprzeczne z niniejszą ustawą:
 - a) umowy zawierane między podmiotami gospodarczymi lub niektóre postanowienia tych umów,
 - b) podjęte w jakiegokolwiek formie uzgodnienia dwóch lub więcej podmiotów gospodarczych lub ich związków,
 - c) uchwały lub inne akty związków podmiotów gospodarczych,
- 4) cenach — rozumie się przez to również opłaty o charakterze cen, marże handlowe, prowizje i narzuty do cen,
- 5) towarach — rozumie się przez to rzeczy, wszelkie formy energii, usługi, obiekty i roboty budowlane, papiery wartościowe oraz inne prawa majątkowe,
- 6) pozycji monopolistycznej — rozumie się przez to pozycję podmiotu gospodarczego, polegającą na tym, że podmiot ten nie spotyka się z konkurencją na rynku krajowym lub lokalnym,
- 7) pozycji dominującej — rozumie się przez to pozycję podmiotu gospodarczego, polegającą na tym, że podmiot ten nie spotyka się z istotną konkurencją na rynku krajowym lub lokalnym; domniemywa się, że podmiot gospodarczy ma pozycję dominującą, jeżeli jego udział w rynku przekracza 40%.

Art. 3. 1. Ustawa nie narusza praw wyłącznych wynikających z przepisów o wynalazczości, znakach towarowych, wzorach zdobniczych, przepisów ustawy — Prawo autorskie oraz porozumień zawieranych przez pracowników i związki zawodowe z pracodawcami, mających na celu ochronę praw pracowniczych.

2. Ustawę stosuje się do umów licencyjnych i innych aktów wykonywania praw wyłącznych wymienionych w ust. 1.

Rozdział 2 Praktyki monopolistyczne

Art. 4. 1. Praktykami monopolistycznymi są praktyki polegające na:

- 1) narzucaniu uciążliwych warunków umów, przynoszących podmiotowi gospodarczemu narzucającemu te warunki nieuzasadnione korzyści,
- 2) uzależnianiu zawarcia umowy od przyjęcia lub spełnienia przez drugą stronę innego świadczenia, nie związanego z przedmiotem umowy, którego nie przyjąłaby lub nie spełniłaby mając zapewnioną możliwość wyboru,
- 3) nabywaniu udziałów lub akcji spółek bądź majątku podmiotów gospodarczych, jeżeli skutkiem takiego nabycia mogłoby być istotne osłabienie konkurencji,
- 4) łączeniu przez tę samą osobę funkcji dyrektora, członka zarządu, rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej w kon-

kurujących ze sobą podmiotach gospodarczych, jeżeli łączny udział tych podmiotów w rynku przekracza 10%.

2. Praktykami monopolistycznymi są również porozumienia polegające na:

- 1) ustalaniu, bezpośrednio lub pośrednio, cen oraz zasad ich kształtowania między konkurentami w stosunkach z osobami trzecimi,
- 2) podziale rynku według kryteriów terytorialnych, asortymentowych lub podmiotowych,
- 3) ustaleniu lub ograniczeniu wielkości produkcji, sprzedaży lub skupu towarów,
- 4) ograniczeniu dostępu do rynku lub eliminowaniu z rynku podmiotów gospodarczych nie objętych porozumieniem,
- 5) ustaleniu przez konkurentów lub ich związki warunków umów zawieranych z osobami trzecimi.

Art. 5. Za praktyki monopolistyczne uznaje się także nadużywanie pozycji dominującej na rynku, a w szczególności:

- 1) przeciwdziałanie ukształtowaniu się warunków niezbędnych do powstania bądź rozwoju konkurencji,
- 2) podział rynku według kryteriów terytorialnych, asortymentowych lub podmiotowych,
- 3) sprzedaż towarów w sposób powodujący uprzywilejowanie niektórych podmiotów gospodarczych lub innych podmiotów,
- 4) odmowę sprzedaży lub skupu towarów, dyskryminującą niektóre podmioty gospodarcze przy braku alternatywnych źródeł zaopatrzenia lub zbytu,
- 5) nieuczciwe oddziaływanie na kształtowanie cen, w tym cen odsprzedaży, oraz sprzedaż poniżej kosztów w celu eliminacji konkurentów.

Art. 6. Zakazuje się stosowania praktyk określonych w art. 4 i 5, chyba że są one niezbędne do prowadzenia działalności gospodarczej i nie powodują istotnego ograniczenia konkurencji; ciężar udokumentowania tych okoliczności spoczywa na podmiocie, który się na nie powołuje.

Art. 7. 1. Podmiotom gospodarczym zajmującym pozycję monopolistyczną zakazuje się również:

- 1) ograniczania, mimo posiadanych możliwości, produkcji, sprzedaży lub skupu towarów, w szczególności prowadzącego do podwyższania cen sprzedaży lub obniżania cen skupu,
- 2) wstrzymywania sprzedaży towarów prowadzącego do podwyższania cen,
- 3) pobierania nadmiernie wygórowanych cen.

2. Zakazy określone w ust. 1 dotyczą również podmiotów gospodarczych zajmujących pozycję dominującą, o ile ich udział w rynku i stosowane przez nie praktyki wywołują skutki podobne do skutków zachowań podmiotów gospodarczych o pozycji monopolistycznej.

Art. 8. 1. W razie stwierdzenia praktyk monopolistycznych wymienionych w art. 4, art. 5 i art. 7, Urząd Antymonopolowy wydaje decyzję nakazującą zaniechanie tych praktyk oraz może określić warunki tego zaniechania. Decyzji tej nie wydaje się, jeżeli od końca roku, w którym zaprzestano stosowania praktyki monopolistycznej, upłynął rok.

2. Umowy zawarte z naruszeniem art. 4, art. 5 oraz art. 7 są w całości lub w odpowiedniej części nieważne.

3. Jeżeli wskutek stosowania praktyk monopolistycznych, o których mowa w ust. 1, nastąpiło podwyższenie cen, Urząd Antymonopolowy może wydać decyzję o obniżeniu cen oraz określić w niej czas obowiązywania ceny i warunki jej zmiany przez podmiot gospodarczy w tym czasie. W decyzji za dotychczasowy okres stosowania ceny

podwyższonej Urząd Antymonopolowy może określić również kwotę nienależną albo kwotę nienależną i kwotę dodatkową; przepisy art. 20 ustawy z dnia 26 lutego 1982 r. o cenach (Dz. U. z 1988 r. Nr 27, poz. 195) stosuje się odpowiednio.

Art. 9. 1. Urząd Antymonopolowy może wydać decyzję zakazującą wykonywania porozumienia, które:

- 1) wprowadza specjalizację asortymentową produkcji lub sprzedaży towarów albo
- 2) przewiduje wspólną sprzedaż lub wspólne zakupy towarów,

jeżeli porozumienie takie godzi w interes innych podmiotów gospodarczych lub konsumentów.

2. Urząd Antymonopolowy wyda decyzję zakazującą wykonywania porozumienia określonego w ust. 1, jeżeli prowadzi ono do istotnego ograniczenia konkurencji lub warunków do jej powstania na danym rynku, a nie przynosi korzyści gospodarczych polegających w szczególności na:

- 1) znacznym obniżeniu kosztów produkcji lub sprzedaży albo
- 2) poprawie jakości towarów.

Art. 10. 1. Od decyzji Urzędu Antymonopolowego wydanych na podstawie art. 8 ust. 1 i 3 oraz art. 9 służy odwołanie do Sądu Wojewódzkiego w Warszawie — sądu antymonopolowego w terminie dwutygodniowym od dnia doręczenia decyzji.

2. Postępowanie w sprawach odwołań od decyzji Urzędu Antymonopolowego toczy się według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu w sprawach gospodarczych.

3. Urząd Antymonopolowy może nadać decyzji rygor natychmiastowej wykonalności.

Rozdział 3

Oddziaływanie na kształtowanie struktur organizacyjnych podmiotów gospodarczych

Art. 11. 1. Zamiar łączenia i przekształcenia podmiotów gospodarczych podlega zgłoszeniu Urzędowi Antymonopolowemu. Zamiar utworzenia podmiotu gospodarczego podlega zgłoszeniu, w razie gdy podmiot ten mógłby uzyskać pozycję dominującą na rynku albo jedna ze stron tworzących nowy podmiot gospodarczy pozycję taką posiada. Zgłoszenia zamiaru dokonują organy podejmujące działania zmierzające do łączenia, przekształcenia lub utworzenia podmiotów gospodarczych.

2. Urząd Antymonopolowy, w terminie dwóch miesięcy od dnia zgłoszenia zamiaru, może wydać decyzję zakazującą łączenia, przekształcenia lub utworzenia podmiotów gospodarczych, jeżeli w wyniku tego łączenia, przekształcenia lub utworzenia podmioty uzyskalyby lub zachowały pozycję dominującą na rynku.

3. Łączenie, przekształcenie lub utworzenie podmiotów gospodarczych może być dokonane, jeżeli Urząd Antymonopolowy nie wyda w terminie określonym w ust. 2 decyzji zakazującej tego łączenia, przekształcenia lub utworzenia.

4. Przepisy ust. 1 — 3 nie dotyczą podmiotów gospodarczych będących osobami fizycznymi.

5. Sąd rejestrowy działający na podstawie odrębnych przepisów odmówi dokonania wpisu podmiotu gospodarczego do rejestru, jeżeli Urząd Antymonopolowy w odniesieniu do tego podmiotu wydał, w terminie określonym w ust. 2, decyzję zakazującą łączenia, przekształcenia lub utworzenia; przepis tego nie stosuje się, jeżeli podmiot gospodarczy złoży w sądzie rejestrowym pisemne zawiadomienie Urzędu Antymonopolowego o braku zastrzeżeń co do zamiaru łączenia, przekształcenia lub utworzenia.

6. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, określa warunki, jakim powinno odpowiadać zgłoszenie zamiaru łączenia, przekształcenia lub utworzenia podmiotów gospodarczych.

Art. 12. 1. Przedsiębiorstwa państwowe i spółdzielnie oraz spółki prawa handlowego posiadające pozycję dominującą na rynku mogą ulec podziałowi lub rozwiązaniu, jeżeli trwale ograniczają konkurencję lub warunki jej powstawania.

2. W razie stwierdzenia, że podmioty gospodarcze spełniają warunki, o których mowa w ust. 1, Urząd Antymonopolowy może wydać decyzję nakazującą podział przedsiębiorstwa lub spółdzielni albo rozwiązanie spółki, określając warunki i termin tego podziału lub rozwiązania.

3. Wykonanie decyzji należy do organów przedsiębiorstwa państwowego lub do organów spółdzielni albo władz spółki i następuje z zastosowaniem odpowiednio przepisów określających tryb podziału lub rozwiązania danego podmiotu; dokonanie podziału nie wymaga zgody lub opinii przewidzianych w tych przepisach.

4. W razie stwierdzenia, że podmiot gospodarczy posiada pozycję dominującą na rynku, Urząd Antymonopolowy może wydać decyzję nakazującą ograniczenie jego działalności gospodarczej, określając warunki i termin tego ograniczenia.

5. Przepis ust. 1 nie wyłącza możliwości podziału i rozwiązania podmiotów gospodarczych, uregulowanych w odrębnych ustawach.

Art. 13. Od decyzji Urzędu Antymonopolowego, wydanych na podstawie art. 11 ust. 2 i art. 12 ust. 2 i 4, służy odwołanie do sądu antymonopolowego. Przepisy art. 10 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 4

Odpowiedzialność za stosowanie praktyk monopolistycznych

Art. 14. 1. W decyzjach, o których mowa w art. 10 ust. 1, Urząd Antymonopolowy może ustalić karę pieniężną, płatną do budżetu państwa. Kary tej nie stosuje się w wypadku, gdy Urząd Antymonopolowy wydał decyzję ustalającą wysokość kwoty nienależnej i kwoty dodatkowej, o których mowa w art. 8 ust. 3.

2. Kara pieniężna, o której mowa w ust. 1, wynosi do 15% przychodu ukaranego podmiotu gospodarczego, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym. Na potrzeby ustalenia tej kary przychód podmiotu gospodarczego zmniejsza się o kwotę podatku obrotowego.

3. Kara pieniężna, o której mowa w ust. 1, jest płatna z dochodu po opodatkowaniu lub z innej formy nadwyżki przychodów nad wydatkami, zmniejszonej o podatki.

4. Kara pieniężna, o której mowa w ust. 1—3, nie może być nałożona, jeżeli od końca roku, w którym zaprzestano stosowania praktyki monopolistycznej, upłynął rok.

Art. 15. 1. Jeżeli podmiot gospodarczy nie wykonuje decyzji, o których mowa w art. 8 ust. 1 i 3, art. 9 oraz art. 11 ust. 2, lub wyroku sądu zmieniającego taką decyzję, jest obowiązany wpłacić za każdy rozpoczęty miesiąc niewykonania w terminie decyzji lub wyroku sądu karę w wysokości 1% przychodu zmniejszonego o podatek obrotowy, osiągniętego w miesiącu, w którym uzyskano najwyższe przychody w danym roku podatkowym. Decyzję w tej sprawie wydaje Urząd Antymonopolowy, z tym że nie może być ona wydana, jeżeli od daty wydania decyzji, o których mowa w zdaniu poprzednim, upłynęły trzy lata.

2. W przypadku niewykonania decyzji, o których mowa w art. 12 ust. 2 i 4, lub wyroku sądu zmieniającego te decyzje,

kara wynosi od 1 do 10%; przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio.

3. Kary, o których mowa w ust. 1 i 2, podlegają wpłacie do budżetu państwa.

4. Przepisy art. 10 i art. 14 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 16. 1. W razie gdy osoba kierująca podmiotem gospodarczym nie wykonuje decyzji wydanych na podstawie niniejszej ustawy i wyroków sądów, Urząd Antymonopolowy może wydać decyzję nakładającą na nią karę pieniężną, nie przekraczającą jednak jej sześciomiesięcznego wynagrodzenia.

2. Karze pieniężnej, o której mowa w ust. 1, może podlegać:

- 1) osoba kierująca podmiotem gospodarczym za nieudzielenie danych i informacji na żądanie Urzędu Antymonopolowego bądź jeżeli dane te i informacje są nierzetelne,
- 2) osoba działająca w imieniu osób prawnych lub spółek i innych jednostek organizacyjnych nie mających osobowości prawnej podejmujących działania zmierzające do łączenia, przekształcenia lub utworzenia podmiotów gospodarczych, jeżeli nie zgłosi zamiaru, o którym mowa w art. 11 ust. 1.

3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli funkcję kierownika podmiotu gospodarczego pełni osoba prowadząca działalność gospodarczą we własnym imieniu.

4. Przepisy art. 10 i art. 15 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 5

Organ antymonopolowy

Art. 17. 1. Tworzy się Urząd Antymonopolowy jako centralny organ administracji państwowej w sprawach przeciwdziałania praktykom monopolistycznym, podległy Radzie Ministrów.

2. Urzędem Antymonopolowym kieruje Prezes, powoływany i odwoływany przez Prezesa Rady Ministrów.

3. Wiceprezesa Urzędu Antymonopolowego powołuje i odwołuje, na wniosek Prezesa Urzędu Antymonopolowego, Prezes Rady Ministrów.

4. Organizację Urzędu Antymonopolowego określa statut, nadany przez Radę Ministrów.

Art. 18. 1. Prezes Urzędu Antymonopolowego może utworzyć delegatury Urzędu Antymonopolowego oraz określić ich siedziby, właściwość terytorialną i rzeczową.

2. Delegaturami Urzędu Antymonopolowego kierują dyrektorzy, powoływani i odwoływani przez Prezesa Urzędu Antymonopolowego.

3. Wicedyrektorów delegatur Urzędu Antymonopolowego powołuje i odwołuje, na wniosek dyrektorów tych delegatur, Prezes Urzędu Antymonopolowego.

Art. 19. 1. Do zakresu działania Urzędu Antymonopolowego należy:

- 1) sprawowanie kontroli przestrzegania przez podmioty gospodarcze przepisów o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym,
- 2) badanie kształtowania się cen w warunkach ograniczenia konkurencji,
- 3) wydawanie, w wypadkach przewidzianych ustawą, decyzji w sprawach przeciwdziałania praktykom monopolistycznym, kształtowania struktur organizacyjnych podmiotów gospodarczych oraz decyzji określających odpowiedzialność podmiotów za stosowanie tych praktyk,

4) prowadzenie rejestru podmiotów gospodarczych, których udział w rynku krajowym przekracza 80%,

5) prowadzenie badań stanu koncentracji gospodarki oraz przedstawienie zainteresowanym podmiotom wniosków w sprawie działań zmierzających do zrównoważenia rynku,

6) opracowywanie lub opiniowanie projektów aktów prawnych dotyczących praktyk monopolistycznych, rozwoju konkurencji lub warunków jej powstawania,

7) przygotowywanie rządowych projektów polityki rozwoju konkurencji,

8) wykonywanie innych zadań przewidzianych w niniejszej ustawie lub ustawach odrębnych.

2. Decyzje, o których mowa w ust. 1 pkt 3, podpisuje Prezes Urzędu Antymonopolowego lub osoba przez niego upoważniona.

Art. 20. 1. Podmioty gospodarcze są obowiązane na żądanie Urzędu Antymonopolowego przeprowadzającego kontrolę zapewnić mu warunki do jej wykonania.

2. Przedmiotem kontroli, o której mowa w art. 19 ust. 1 pkt 1, jest ustalenie, czy kontrolowany podmiot gospodarczy przestrzega przepisów o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym, a w razie naruszenia tych przepisów i wydania decyzji lub wyroków — czy decyzje te i wyroki zostały wykonane.

3. Upoważnieni do przeprowadzania kontroli pracownicy Urzędu Antymonopolowego mają prawo:

- 1) wstępu do wszystkich pomieszczeń kontrolowanego podmiotu gospodarczego,
- 2) wglądu do dokumentów kontrolowanego podmiotu oraz żądania odpisów i wyciągów z tych dokumentów,
- 3) żądania wyjaśnień, także pisemnych, od pracowników kontrolowanego podmiotu,
- 4) zbierania danych i informacji dotyczących działalności podmiotu kontrolowanego również w innych jednostkach organizacyjnych bez potrzeby uzyskiwania dodatkowego upoważnienia,
- 5) udziału w posiedzeniach organów kolegialnych podmiotu kontrolowanego,
- 6) zabezpieczenia dokumentów i innych dowodów,
- 7) korzystania z opinii biegłych i rzeczoznawców.

4. Wiadomości uzyskane w toku czynności kontrolnych przez pracowników Urzędu Antymonopolowego i osoby upoważnione przez ten organ objęte są tajemnicą służbową.

Art. 21. 1. Postępowanie administracyjne w wypadkach przewidzianych w niniejszej ustawie wszczyna się z urzędu lub na wniosek uprawnionego.

2. Uprawnionymi do żądania wszczęcia postępowania są:

- 1) podmioty gospodarcze, których interes został lub może być naruszony przez praktykę monopolistyczną, oraz związki takich podmiotów gospodarczych,
- 2) organy kontroli państwowej i społecznej,
- 3) organizacje społeczne, do których zadań statutowych należy ochrona interesów konsumentów,
- 4) organy gmin.

3. Żądanie wszczęcia postępowania wnosi się na piśmie wraz z uzasadnieniem.

4. Nie wszczyna się postępowania administracyjnego, jeżeli z zawartych w żądaniu (wniosku) oraz posiadanych przez Urząd Antymonopolowy informacji wynika, iż nie zostały naruszone przepisy art. 4, art. 5, art. 7, art. 9, art. 11 ust. 2 oraz art. 12 ust. 2 i 4. W tym wypadku Urząd Antymonopolowy informuje na piśmie występującego z żą-

daniem (wnioskiem) o niewszczynaniu postępowania administracyjnego, podając uzasadnienie. Postępowanie jednak wszczyna się, jeżeli w terminie dwutygodniowym uprawniony lub zobowiązany żądanie (wniosek) podtrzyma.

Rozdział 6

Przepisy szczególne, przejściowe i końcowe

Art. 22. 1. Udostępnienie przez podmiot gospodarczy danych lub złożenie wyjaśnień w zagranicznym postępowaniu, opartym na zarzucie dokonania działań ograniczających konkurencję, może być objęte zakazem wydanym przez Ministra Współpracy Gospodarczej z Zagranicą.

2. Podmiot gospodarczy zawiadamia Ministra Współpracy Gospodarczej z Zagranicą o wszczętym za granicą postępowaniu, o którym mowa w ust. 1, jeżeli w toku postępowania został zobowiązany do udostępnienia danych lub składania wyjaśnień.

3. Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą wydaje zakaz, o którym mowa w ust. 1, jeżeli w toku postępowania zagranicznego mogłoby zapaść orzeczenie lub decyzja, powodujące negatywne następstwa dla gospodarki polskiej lub polskich podmiotów gospodarczych w dziedzinie handlu zagranicznego lub działalności gospodarczej prowadzonej w całości albo w części na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

4. Zakaz, o którym mowa w ust. 1, może:

- 1) być skierowany do poszczególnych podmiotów gospodarczych, grupy podmiotów gospodarczych lub ich związków,
- 2) odnosić się do określonego postępowania zagranicznego lub różnych postępowań danego rodzaju,
- 3) obejmować poszczególne dane i wyjaśnienia lub ich rodzaje.

5. Przepisy ust. 1—4 mają także zastosowanie do danych udostępnionych i wyjaśnień składanych przez podmioty gospodarcze polskim organom wymiaru sprawiedliwości, w ramach pomocy prawnej wykonywanej na wniosek organów państw obcych na podstawie umów międzynarodowych.

Art. 23. W razie złożenia, w wypadkach przewidzianych w niniejszej ustawie, odwołania od decyzji Urzędu Antymonopolowego do sądu antymonopolowego, stronie przysługują środki prawne wzruszenia decyzji przewidziane w Kodeksie postępowania administracyjnego, w szczególności dotyczące wznowienia postępowania, uchylenia, zmiany oraz stwierdzenia nieważności decyzji.

Art. 24. Ilekroć w odrębnych przepisach jest mowa o organie antymonopolowym, rozumie się przez to Urząd Antymonopolowy.